

Valtuutettu Lotta Laaksosen ym. aloite tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettamisesta kouluissa

874/12.00.00.01/2021

Kaupunginvaltuusto 13.09.2021 § 112

Päätös

Kaupunginvaltuusto merkitsi seuraavan aloitteen tiedoksi:

"Helsinkiläisessä Laakavuoren koulussa kaikille luokille ykkösistä kuutosiin lisättiin lukujärjestykseen yksi tunti tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Kaksivuotinen pilotti päättyi toukokuussa 2021. Kokeilussa ollaan todettu, että keskittyminen tunneilla on parantunut, rasismi ja kiusaaminen ovat vähentyneet, yhdessä viihtyminen on lisääntynyt ja lasten kyky säädellä tunteitaan on kehittynyt. Oppilaat tulivat myös entistä useammin kertomaan opettajalle, jos jokin painoi heidän mieltään.

Varmasti kaikkien yhteinen halu on saada kaikenlainen kiusaaminen loppumaan Paraisilla. Tärkein keino puuttua asiaan on ennaltaehkäisy, jossa lapset oppivat reagoimaan konflikteihin rakentavasti, ymmärtämään kiusaamisen ja nettitrollaamisen vaarat, puolustamaan heikompia sekä välttämään niin henkistä kuin fyysistä väkivaltaa.

Tällä hetkellä näiden taitojen opettaminen on integroitu opetussuunnitelmaan tavanomaisten aineiden sisään, mutta on kyseenalaista, miten hyvin tunnetaitojen opetus tulee silloin toteutettua, kun pääpaino on muiden aineiden opettamisessa. Voimme huomata, että kiusaamiskulttuuri ei ole loppunut kouluissa. Helsingin pilottikokeilu tukee ideaa ottaa opetus käyttöön omana oppituntinaan.

On tärkeää tunnistaa myös tunne- ja vuorovaikutustaitojen yhteiskunnallinen merkitys, sillä demokratian säilyttäminen edellyttää erilaisuuden ja erilaisten mielipiteiden hyväksymistä.

World Economic Forum on yhtenä toimijana analysoinut tulevaisuuden osaamistarpeita. Analyysissä on hyödynnetty kansainvälisten, johtavien työnantajien ja HR-ammattilaisten näkemyksiä. WEF:n mukaan tulevaisuuden kymmenen tärkeimmän taidon joukossa on tunneäly. Tunne- ja vuorovaikutustaidot lisäävät luovuutta, innovatiivisuutta sekä työn imua, vaikuttaen suoraan kansallisen kilpailukykyyn.

Lisäämällä tunnetaitojen opetus tuntikehykseen teemme työtä koulukiusaamisen ehkäisemiseksi, vahvistamme hyvinvointia Paraisilla ja parannamme lastemme osaamista koulun ja työelämän haasteissa. Lisäksi tämänkaltaiset edistykselliset hankkeet lisäävät kuntamme vetovoimaa hyvänä asuinkuntana lapsiperheille.

Esitys: Lisäämme kaikille luokka-asteille 1 viikkotunnin tunne- ja vuorovaikutustaitojen opiskelua.

Lähteet:

<https://peda.net/ylöjärvi/opetussuunnitelma/tjv/tjv1/tv11>

Helsingin Uutiset 21.3.

<https://www.kansalaisaloite.fi/fi/aloite/8354>"

Valmistelija

Opetuspäällikkö Ulrika Lundberg, puh. 050 375 3593
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Lotta Laaksonen ym. on 13.9.2021 jättänyt aloitteen tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettamisesta kouluissa. Aloitteessa esitetään yhden viikkotunnin lisäämistä juuri tätä tarkoitusta varten sen sijaan, että opetus olisi integroitu opetussuunnitelman mukaisiin tavallisiin aineisiin.

Valtakunnallisesti vahvistettuun tuntijakoon ei sisälly opetustuntia, joka olisi tarkoitettu nimenomaisesti tämältyyppisten taitojen vahvistamiseen. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen sisältyy useisiin opetussuunnitelman kohtiin.

Tunne- ja vuorovaikutustaidot ovat osa laaja-alaista osaamista. Nämä taidot nostetaan esiin osaamisalueella Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (Laaja-alainen osaamisalue nro 3), osaamisalueella Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (Laaja-alainen osaamisalue nro 2) ja varsinkin osaamisalueella Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (Laaja-alainen osaamisalue nro 7), jotka ovat muutamia seitsemästä opetussuunnitelman perustan muodostavasta osaamisalueesta. Laaja-alaisen osaamisalueen tavoitteet otetaan huomioon eri oppiaineiden tavoitteissa ja sisällöissä. Osaamisalueet sisältyvät toisin sanoen useisiin oppiaineisiin.

Oppiaineiden kuten äidinkielen ja kirjallisuuden, uskonnon ja elämäntietämystiedon, yhteiskuntaopin ja psykologian sekä kuvataiteen, liikunnan ja terveystiedon ja kotitalouden tavoitteet ja sisällöt mahdollistavat tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelun.

Koulujen haasteena on saada sisällytettyä näiden taitojen harjoittelu opetukseen jäsenellisesti ja riittävän selkeästi. Yhtäältä näitä taitoja opettavan opettajan on tunnettava olevansa riittävän perehtynyt tehtävään ja toisaalta hänellä on oltava käytössään tarvittavat materiaalit ja oppituntirakenteet. Tämä on tärkeää sen vuoksi, että kaikki oppilaat voisivat kehittää näitä taitojaan yhdenvertaisesti. Se ei saa olla kiinni yksittäisen opettajan mielenkiinnosta.

Tarkoitusta varten osoitettu oppitunti helpottaisi koulujen tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetuksen toteuttamista. Tämä puolestaan edellyttää muutosta paikalliseen tuntijakoon. Tuntijaon muuttaminen on suuri työ ja vaatii huolellista valmistelua, muun muassa sen pohtimista, mille vuosiluokalle/vuosiluokille vuosiviikkotunti lisättäisiin ja miten se vaikuttaisi muihin oppiaineisiin, koulupäivien pituuteen, koulukuljetusjärjestelyihin, kustannuksiin ym. Selvitys voitaisiin tehdä seuraavan kerran, kun valtakunnallisessa tuntijaossa tapahtuu muutoksia. Siihen asti kiusaamista ennaltaehkäisevää työtä tehostetaan integroituna osana koulujen oppiaineita.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Patrik Nygrén, puh. 044 511 4383
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä sivistisosaston selvityksen ja esittää valtuustolle aloitteen toteuttamista loppuun käsitellyksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen: Aloitteen tekijä, opetuspäällikkö
